

PUNT INFORMATIU 183 – AGOST 2011

València, 558 6è 1a - 08026 Barcelona - Tel. 93 245 61 65 - Fax 93 513 43 17

E-mail: agrupament@agrupament.com – Web: www.esbarts.cat

ARA FA DEU ANYS

A vegades diem que els anys passen, però a mi em fa l'efecte que es van quedant físicament i s'acumulen a la nostra corpenta. Doncs no diguem que passen els anys, admetem, però, que passa el temps i es van sumant els anys. Aquesta pretesa reflexió filosòfica em ve a tomb per a portar a col·lació i recordar una efemèride que vàrem celebrar en el nostre món dels esbarts dansaires ara fa exactament deu anys.

Fa deu anys que vàrem recordar el **Centenari dels Esbarts Dansaires a Catalunya**. Era el 2001. Un recordatori que va ser molt escaient i oportú, perquè en aquell intent es va procurar legitimar un invent de resistència cultural per part dels nostres ancians. Que això va ser aquella actitud dels intel·lectuals o literats de Vic, a més d'un acte d'afirmació de la nostra idiosincràsia. La industrialització del nostre país en aquell principi de segle, que va aportar notables avantatges socials a la nostra societat pagesa, també va motivar que algunes localitats s'anessin despoblant i els seus estadants emigressin prop de les grans conurbacions, especialment barcelonines, i s'anessin buidant tants llogarrets íntims i entranyables, amb la consegüent pèrdua de costums nostrats. Però encara hi havia un altre perill tant o més latent, que malgrat aquells esforços no trigaria gaires anys a manifestar-se: la pèrdua gradual del nostre costumari lúdic i festiu, entre altres valors, per a acabar adoptant-ne de forans que ens van despersonalitzant paulatinament. I aquella acció ardida i compromesa d'aquells prohoms vigatans pretenia evitar-ho, pretenia que les nostres danses ancestrals i el nostre costumisme no acabés desapareixent dels carrers dels nostres pobles i s'acabés diluint a dintre d'una mena de magma inclassificable. I per tal d'evitar-ho en una part, per tal de conservar-ne l'essència, l'any 1901 es van treure de la mànega el primer esbart, un nom ben poètic i de volada, certament, i crearen **L'ESBART DE L'ASSOCIACIÓ de LECTURA, de Vic**, amb el qual pretenien conservar ben vives les danses que aquelles personalitats havien recuperat dels seu avis. Tota una història ben encomiable d'identitat i compromís, vet aquí ! Hores d'ara encara estem en disponibilitat de poder-los homenatjar, pel seu intent que no desapareguessin de la memòria col·lectiva tantes coses. Avui ens cal reconèixer l'encert d'aquella iniciativa pionera, perquè tot i que cal acceptar que en cada bugada de modernitat estem perdent molts llençols culturals, encara podem presumir d'un bon estol d'esbarts i grups que practiquen i conserven les danses en les seves respectives localitats, en un esforç impagable en aquests temps que la globalitat malentesa està a punt de fer-nos perdre el món de vista.

I en aquest aspecte arreu de les nostres viles i ciutats es fa patent el notable esforç i el compromís d'unes quantes persones (cada cop menys, cal admetre-ho, però també cada cop més conseqüents i més conscients), que s'entesten a ser fidels i a practicar aquelles danses tan vistoses d'aquells temps dels nostres besavis, i en algunes oportunitats creant-ne de noves que, sense perdre aquell regust de les coses nostrades, expressen una modernitat assumida des de la catalanitat.

Jo voldria, avui, deu anys després d'aquell primer centenari, des d'aquestes generoses pàgines del PUNT INFORMATIU, retre un doble homenatge a aquells intel·lectuals de Vic, sí, i tant!, però també a aquell grapat de persones que des de l'Agrupament d'Esbarts Dansaires van tressar de valent perquè aquella commemoració centenària fos una realitat i revestís un èxit encoratjador en tots els aspectes. M'estalviaré de donar noms perquè estan en la memòria de tots i perquè fariem una relació massa llarga, i encara ens en deixariem algun, però sí que voldria remarcar el compromís dels i les dansaires que hi varen participar un moment o altre, i alguns directors, que varen ajudar a fer d'aquella efemèride una penyora d'agraïment vers els nostres avantpassats A tots ells un pregon homenatge de gratitud.

I per acabar, deixeu-me recuperar aquell conte que la Mercè Colomer va dedicar a un dels actes, amb el qual ens invitava a conèixer el nostre país, que deia:

“Coneixem un país que sempre ha dansat, que s'ha anat bastint de sediments culturals derivats de l'agitada història que li ha tocat viure.

Coneixem un país que ha mirat d'aplegar i estudiar un ric patrimoni de cançons i danses de caire popular i tradicional.

Coneixem un país on durant cent anys s'han generat controvèrsies sobre aquest llegat i s'han anat configurant camins i corriols que han diversificat els angles de visió de les vivències del passat.

Coneixem un país on esbarts dansaires han estat mostrant les seves propostes a carrers i escenaris alimentats per aquesta saba que arrenca tant de la profunditat del passat com de la comprensió dels temps que els ha tocat viure.

Coneixem un país..., però, de debò el coneixem?”

Recordar el passat i homenatjar les persones que hi han participat no deix de ser una expressió de reconeixement i respecte.

Ricard Jové i Hortonedà.-

És amb aquest motiu de la recuperació de temes que fessin referència a aquella commemoració, que he recuperat un article per a l' AVUI, no publicat, que havia escrit la Mercè Colomer el març de 2003. Altres vegades el mateix rotatiu ens havia publicat alguns treballs, possiblement no pas de la categoria intel·lectual i el valor literari del de la Mercè.

Avui, amb aquest urc meu de recordar una fita tan important, em plau recuperar-lo i posar-lo en coneixement de tots els nostres associats i amics. Vet aquí el que deia la Mercè:

“SEDIMENTS D'UN CENTENARI

Ens estem trobant, molt sovint en aquests darrers anys, amb celebracions de centenaris, actes que ens permeten recollir els fruits d'una vida associativa, d'un neguit creatiu, d'un constant brunzir dels fills de la Renaixença. Una sembra de finals del segle XIX i principis del XX, de la qual encara en valorem les conseqüències: tot un rosari d'entitats i manifestacions culturals van omplir cent anys... En principi res no obliga a fer balanç, però la rotunditat del doble zero sembla exigir reflexions, estat de la qüestió i, perquè no, una posta a punt... per seguir cent anys més, és

clar! Els esbarts dansaires estem en aquesta contesa. Tenim una dada que ens assenyala el principi de l'itinerari, la primera vegada que un grup ballà danses tradicionals catalanes dalt d'un escenari: això s'esdevingué a Vic, per la festa major, Sant Miquel dels Sants, el juliol de 1902: el grup executant, un esbart de dansaires que figurava dins la Societat Catalunya Vella de Vic, sorgit d'una manera semblant a l'esbart de poetes que Ms. Cinto Verdaguer impulsà a la Font del Desmai, a Folgueroles. L'èxit fou notable. La intenció, però, no era la de fer un espectacle i prou: aquells joves, s'havien proposat mostrar les excel·lències de les danses autòctones en contrast amb les foranes que començaven a envair perillosament el territori de l'oci del jovent; hi hagué, per tant, la intenció de preservar antics balls de pagesia que es trobaven en perill de desaparició, d'una banda, i de l'altra, foragitar la influència de danses alienes al que es considerava cultura específicament catalana. Tota una declaració de principis, ben cert, tan forta i amb tant de ressò, que el seu impuls ha arribat fins els nostres temps. L'embranchida dels joves vigatans els va fer estendre la flama arreu del país, ajudats per l'eficàcia del teixit neuronal de l'associacionisme catalanista de caire cultural. Les llavors dipositades a Barcelona i a Manresa van créixer i es van multiplicar, portades per incansables activistes, de manera que durant aquests cent anys hem pogut comptabilitzar uns 500 esbarts dansaires, dels quals 160 encara són vius.

Els esbarts dansaires han estat elements de transmissió de trets culturals identitaris des del primer moment de la seva existència i s'han comportat, en circumstàncies històriques desfavorables, com a nuclis de resistència enfront de les fortes investides políticossocials del segle XX. Però la seva no ha estat una línia única i monolítica: de bon començament ja es va posar en evidència la dualitat de tendències que, posteriorment, ha anat configurant la majoria de les trajectòries dels diferents grups: d'una banda la fidelitat estricta a les danses fixades pels primers mestres en el moment que van ser recollides [les danses], i de l'altra, la intuïció creativa dels que van pensar que aquell bagatge excepcional era susceptible de ser alterat en funció del temps i del sentit de l'espectacle. La polèmica restà servida per anys: hi ha grups que han estat sempre netament fidels a una o altra línia, altres que han oscil·lat segons el tarannà dels mestres que n'han assumit la direcció, altres que barregen, altres que confonen, bé per ignorància bé per migradesa de recursos...

En cent anys hi ha hagut de tot, però sempre amb l'objectiu de millorar el nivell de qualitat d'acord amb els temps que els ha tocat viure. És evident que tots aquests itineraris, tant els artístics com els de gestió han estat suportats per moltíssimes persones, amb nom i cognoms: fóra gasiu citar-ne aquí alguns, amb el risc de que els obliats incitin a menystenir-ne d'altres: tots hi han de cabre, a manera d'iceberg, una massa forta i oculta que en sosté una altra de visible i brillant, un autèntic entusiasme col·lectiu i sovint anònim que fan possibles tantes entitats culturals del nostre país. Hi ha hagut, en aquests cent anys, noms de molta densitat cultural, de notorietat indiscutible, però també molts de lleugers, modestos, abocats sense fatiga a tasques necessàries però obscures. Tots han ajudat a bastir el món dels esbarts dansaires, un món que sura en un entorn sovint ple de connotacions endogàmiques, però disposat a sortir a la conquesta dels nous públics que els reptes del segle XXI estan configurant. No hi ha fórmules màgiques per a poder-los orientar: cada un d'ells ha d'anar trobant el seu camí després d'analitzar molt bé el seu entorn, els seus recursos, els seus objectius. Una mateixa fórmula pot resultar providencial pels uns i fatídica pels altres. Per això ha calgut la reflexió en profunditat que tot centenari comporta: repensar el passat per a orientar el present. Des de l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, i sense cap voluntat d'exclusió, ho hem volgut fer per mitjà de diversos elements de difusió: tres espectacles, un seminari d'aprenentatge i un altre de reflexió, una exposició, una manifestació multitudinària i una publicació. Els espectacles programats van ser diferents i, a la vegada, complementaris. El primer, a Vic l'octubre de 2001, un facsímil de la primera ballada d'esbart de la història, la de 1902; el segon, a Sant Cugat del Vallès el maig de 2002, una elaborada síntesi del passat i el futur de la dansa tradicional escènica catalana, i el tercer, al Teatre Nacional de Catalunya, a Barcelona, el juliol de 2002, va consistir en una mostra variada i plural del treball actual de molts esbarts a partir d'un eix coreogràfic. L'aspecte acadèmic es va cobrir amb un seminari d'ensenyament de les primeres danses ballades a Vic el 1902, celebrat a Martorell a primers de desembre de 2001, a més d'unes jornades de reflexió sobre el fet religiós a la dansa tradicional en unes interessants sessions a Poblet el primer cap de setmana d'abril de 2002. Pel que fa a l'element exposició, "Esbarts: cent anys en dansa (1901-2001)", itinerant per Catalunya, va pretendre divulgar arreu el que els esbarts han fet en aquests cent anys a més de ballar: va ser present, de juliol a desembre, a Rubí, a Amélie-les Bains, al Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), a Girona, a Manresa, a Sant Cugat del Vallès, i a Reus, el juny de 2003. La cloenda física del Centenari es va materialitzar en un encontre multitudinari d'esbarts i tota mena de grups de cultura popular i tradicional que van voler acompanyar-los durant els dies 12 i 13 d'octubre de 2002 a Girona. El darrer dels elements de difusió, la publicació impresa en forma de llibre, de títol: "Un any per cent", recull el contingut de l'exposició amb diversos comentaris introductoris a càrrec d'experts, els programes íntegres de les actuacions artístiques, acadèmiques i formatives que es van celebrar entre el 2001 i 2002, un extens i plural ventall d'informació documental i, sobretot noms, molts noms, d'entitats, de persones, tots els que s'han pogut recollir, per tal de materialitzar-los, d'homenatjar-los perquè no caiguin en un immerescut oblit i perquè algú, en el futur, trobi punts de partida per a reconstruir vides i situacions que al llibre estan, forçosament i únicament apuntades. Aplec de passat, en definitiva, però orientat cap el futur. Tant de bo que cada entitat en pugui fer una lectura d'utilitat vàlida per a les seves necessitats. Aquest seria un òptim balanç pel Centenari dels Esbarts Dansaires.

Mercè Colomer i Bartrolí

Agrupament d'Esbarts Dansaires. Març de 2003

CORRANDES D'AGOST

- » Dilluns, 1 agost 2011 a les 18 h. Ball de la Marratxa a Sant Julià de Lòria. Dins la Festa Major. Esbart Laurèdia, de Sant Julià de Lòria. Lloc: Plaça Major. Població: Sant Julià de Lòria (Principat d' Andorra).
- » Dilluns, 1 agost 2011 a les 21.45 h. Espectacle "Antologia" a Barcelona. 18è any d'actuacions per a turistes nordamericans. Esbart Sant Martí, de Barcelona. Lloc: Teatre del Centre Parroquial de Sant Martí del Clot Pl. Canonge Rodó s/n. Població: Barcelona -- Sant Martí.
- » Dilluns, 1 agost 2011 fins a Dijous, 11 agost 2011 Gira artística per Eslovàquia. Esbart Marboleny, de Les Preses. Població: Diferents pobles i ciutats eslovaques.
- » Dissabte, 6 agost 2011 fins a Divendres, 12 agost 2011 Gira artística per Itàlia. Esbart dels Reis de Mallorca, de Perpinyà. Població: Florència, Venècia, Verona.
- » Dissabte, 6 agost 2011 a les 19 h. Actuació de l'Esbart Lleidatà de Dansaires a Penelles (Noguera).
- » Dissabte, 6 agost 2011 a les 21 h. Actuació dels Dansaires Catalans de Tuïr a Sornia (Ll.-Rosselló).
- » Diumenge, 7 agost 2011 a les 12 h. Actuació a Vacarisses. Esbart Dansaire de Vacarisses. Població: Vacarisses (Vallès Occidental).
- » Diumenge, 7 agost 2011 a les 15 h. Dansaires Catalans de Tuïr a la Plaça de la Vila d'Err (Alta Cerdanya).
- » Diumenge, 7 agost 2011 a les 22 h. Espectacle "Dansem" - presentació de noves danses. Esbart Dansaire de Castelló d'Empúries. Lloc: Pati del Palau dels Comtes. Població: Castelló d'Empúries (Alt Empordà).
- » Dilluns, 8 agost 2011 fins a Dilluns, 15 agost 2011. Festival Internacional de Folklore del Consello de Vigo. Participació. Esbart Rocasagna, de Gelida. Població: Vigo (Galícia).
- » Dimarts, 9 agost 2011 a les Migdia. Actuació a Calafell. Esbart Dansaire de Calafell. Lloc: Calafell Park. Població: Calafell (Baix Penedès).
- » Divendres, 12 agost 2011 a les 21 h. Actuació a Molig. Dansaires Catalans de Tuïr. Lloc: Plaça de la Vila. Població: Molig (Conflent).
- » Divendres, 12 agost 2011 a les 22 h. Ballada de la Festa Major a Gualba. Esbart Jove, de Gualba. Lloc: Plaça Joan Ragué. Població: Gualba (Vallès Oriental).
- » Dissabte, 13 agost 2011 a les 23.30 h. Espectacle "Revolta" a Guardiola de Font-rubí. Esbart Sant Martí, de Barcelona. Lloc: Pista Poliesportiva de Font-Rubí. Població: Guardiola de Font-Rubí (Alt Penedès).
- » Diumenge, 14 agost 2011 a les 17 h. Actuació de bastoners a Tarragona. Dins de la Jornada Mundial de la Joventut. Esbart Santa Tecla, de Tarragona. Cos de bastoners. Població: Tarragona.
- » Diumenge, 14 agost 2011 a les 16 h. Dansaires Catalans de Tuïr a la Plaça de la Vila de Vernet (Conflent).
- » Diumenge, 14 agost 2011 a les 19 h. Esbart Dansaire Fontcoberta, de Banyoles. Població: Amer (Selva).
- » Diumenge, 14 agost 2011 a les 22 h. Actuació a Coma-ruga. Participació a la Mostra Folklòrica. Esbart Vila del Vendrell. Lloc: Plaça Major. Població: Coma-ruga, El Vendrell (Baix Penedès).

- » Diumenge, 14 agost 2011 a les 22.30 h. Espectacle "Contalles de Sant Magí" a Tarragona. Esbart Santa Tecla, de Tarragona. Lloc: Plaça de la Pagesia. Població: Tarragona.
- » Dilluns, 15 agost 2011 a les 20 h. Actuació a Amer. Esbart Fontcoberta, de Banyoles. Lloc: Plaça de la Vila. Població: Amer (Selva).
- » Dilluns, 15 agost 2011 a les 21 h. Festa Major de Gràcia a Barcelona. Esbart Comtal Bastoners de Barcelona. Lloc: Plaça Joanic. Població: Barcelona – Gràcia.
- » Dilluns, 15 agost 2011 al Migdia. Ballada catalana a Amurrio. Esbart del Casal Cultural de Dansaires Manresans. Població: Amurrio (Àlava).
- » Dilluns, 15 agost 2011 a les 18 h. Actuació dels Dansaires Catalans de Tuïr. Plaça de Nefiac (Rosselló).
- » Dimarts, 16 agost 2011 fins a Dimarts, 30 agost 2011 Gira per Mèxic. Esbart Dansaire Fontcoberta, de Banyoles. Població: Guadalajara i d'altres llocs de Jalisco (Mèxic).
- » Dimarts, 16 agost 2011 a les 9 h. Actuació a Barcelona. Dins les Festes de Sant Roc de la Plaça Nova. Esbart Català de Dansaires. Seccions infantil i juvenil i colla gran de bastoners, amb flabiol i tamborí. Lloc: Plaça Nova. Població: Barcelona -- Ciutat Vella.
- » Dimarts, 16 agost 2011 a les 18 h. Festa Major de Gràcia a Barcelona. Bastons i balls tradicionals. Esbart Comtal Bastoners de Barcelona. Lloc: Carrer Joan Blanques de Dalt. Població: Barcelona – Gràcia.
- » Dimarts, 16 agost 2011 a les 20 h. Actuació a Barcelona. Dins les Festes de Sant Roc de la Plaça Nova. Esbart Català de Dansaires amb acompanyament del Grupet. Lloc: Plaça Nova. Població: Barcelona.
- » Dimarts, 16 agost 2011 a les 20 h. Ballada de la Dansa d'Arenys de Mar. Dins de la celebració de Sant Roc. Organitza: Esbart Maragall, d'Arenys de Mar, amb la Cobla la Principal del Llobregat. Lloc: Riera, davant del Xifré. Població: Arenys de Mar (Maresme).
- » Dimarts, 16 agost 2011 a les 22 h. Festival de dansa catalana de Festa Major a Tarragona. Esbart Dansaire de Tarragona. Lloc: Plaça de la Font. Població: Tarragona.
- » Dijous, 18 agost 2011 a les Tarda. Cercavila de Bastoners a Tarragona. Esbart Santa Tecla, de Tarragona. Cos de bastoners. Lloc: Carrers de la ciutat. Població: Tarragona.
- » Divendres, 19 agost 2011. Matí i Tarda. Processó de Sant Magí a Tarragona. Participació i cercavila. Esbart Santa Tecla, de Tarragona. Lloc: Carrers de la ciutat. Població: Tarragona.
- » Divendres, 19 agost 2011 a les 21 h. Actuació a Alenyà. Esbart dels Reis de Mallorca, de Perpinyà. Lloc: Parc Écoiffier. Població: Alenyà (Rosselló).
- » Divendres, 19 agost 2011 a les 22 h. Actuació a Blanes. Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes. Lloc: Plaça dels Dies Feiners. Població: Blanes (Selva).
- » Divendres, 19 agost 2011 a les 22 h. Actuació a Empuriabrava. Esbart Dansaire de Castelló d'Empúries. Lloc: Càmping Castellmar. Població: Empuriabrava (Alt Empordà).
- » Dissabte, 20 agost 2011 a les 17 h. Seguici de Festa Major a Gelida. Esbart Rocasagna, de Gelida. Lloc: Carrers de la vila. Població: Gelida (Alt Penedès).
- » Dissabte, 20 agost 2011 a les 18 h. Cercavila tradicional a Igualada. Amb el Galop i la Gitana. Agrupació Folklorica Igualadina. Lloc: Plaça de l'Ajuntament. Població: Igualada (Anoia).

- » Dissabte, 20 agost 2011 a les 21 h. Espectacle "Pirene" a Prada de Conflent. Dins la Universitat Catalana d'Estiu. Esbart Sant Martí, de Barcelona. Lloc: Pavelló Esportiu Municipal. Població: Prada (Conflent).
- » Dissabte, 20 agost 2011 a les 21.30 h. Actuació a Gironella. Esbart Manresà de Dansaires, Esbart del Casal de Dansaires Manresans i Amics de l'Almorratxa, de Gironella. A la Plaça Major de Gironella (Berguedà).
- » Dilluns, 22 agost 2011 a les 19 h. Cercavila infantil a Igualada. Amb el Ball de Cercolets. Agrupació Folklorica Igualadina. Secs. infantils i juvenils. Lloc: Plaça de Cal Font. Població: Igualada (Anoia).
- » Dilluns, 22 agost 2011 a les 20 h. Actuació a Vic. Esbart Sant Genís, de Taradell. Lloc: Escorial de les Germanes Vedrunes. Població: Vic (Osona).
- » Dilluns, 22 agost 2011 a les 22 h. Actuació de Festa Major a Mollet del Vallès. Esbart Dansaire de Mollet. Lloc: Envelat de Festes. Població: Mollet del Vallès (Vallès Oriental).
- » Dimarts, 23 agost 2011 a les 22 h. Recital de Festa Major a Taradell. Esbart Sant Genís, de Taradell. Lloc: Centre Cultural Can Costa. Població: Taradell (Osona).
- » Dijous, 25 agost 2011 a les 22 h. Actuació a Manresa. Dins del 25è aniversari. Grup de Dansa Cor de Catalunya, de Manresa. Cos de dansa i antics dansaires. Lloc: Plaça Major. Població: Manresa (Bages).
- » Divendres, 26 agost 2011 a les 20 h. Actuació conjunta a Manresa. 50è aniversari de l'agermanament. Esbart Manresà de Dansaires -- Ballet Joventut de Perpinyà. Lloc: Plaça de l'Ajuntament de Manresa.
- » Divendres, 26 agost 2011 a les 21.30 h. Actuació a Canet del Rosselló. Esbart dels Reis de Mallorca, de Perpinyà. Lloc: Plaça Charles Trenet. Població: Canet Sud (Rosselló).
- » Divendres, 26 agost 2011 a les 22 h. Espectacle "40 & 50" a L'Arboç. Dins la Festa Major de L'Arboç. Esbart Sant Julià, de L'Arboç -- Esbart Santa Tecla, de Tarragona. Lloc: Plaça de la Vila de L'Arboç.
- » Divendres, 26 agost 2011 a les 22 h. Espectacle "Comte Arnau" a Les Preses. Esbart Marboleny, de Les Preses. Lloc: Recinte Ésdansa. Població: Les Preses (Garrotxa).
- » Dissabte, 27 agost 2011 a les 22h. Actuació de Festa Major a Torroella de Montgrí. Esbart Montgrí, de Torroella de Montgrí. Lloc: Plaça de la Vila. Població: Torroella de Montgrí (Baix Empordà).
- » Dissabte, 27 agost 2011 a les 23 h. 26ena Oreneta d'Or a Manresa. Participació. Esbart del Casal Cultural de Dansaires Manresans + dos grups de Conca i València. Lloc: Plaça de l'Ajuntament de Manresa (Bages).
- » Diumenge, 28 agost 2011 a les 18 h. Actuació de Festa Major a Manresa. Associació per la Dansa Estudi Folck, de Manresa. Lloc: Teatre Conservatori. Població: Manresa (Bages).
- » Diumenge, 28 agost 2011 a les 12.30 h. Cercavila participativa a Manresa. Amb el Ball Pla del Rossinyol i la Bolangera. Esbart Manresà de Dansaires pels Carrers de la ciutat de Manresa (Bages).
- » Diumenge, 28 agost 2011 a les 20 h. Cloenda del Festival Ésdansa a Les Preses. Tots els grups participants amb l'Esbart Marboleny-Escola. Lloc: Recinte Ésdansa. Població: Les Preses (Garrotxa).
- » Dilluns, 29 agost 2011 a les 11.30 h. "La Festa dels Petits" a L'Arboç. Actuació de Festa Major i cercavila. Esbart Sant Julià, de L'Arboç. Sec. Infantil. Lloc: Plaça de la Vila. Població: L'Arboç (Baix Penedès).
- » Dilluns, 29 agost 2011 a les 17.30 h. Cercavila de Festa Major a L'Arboç. Esbart Sant Julià, de L'Arboç. Sec. Infantil. Lloc: Carrers de la vila. Població: L'Arboç (Baix Penedès).

CORRANDES PASSADES

DEL MES DE JULIOL 2011

Dia 1

>Els Dansaires Catalans de Tuir van actuar a Les Arenes d'Arles-Provença

Dia 2

>L'Esbart Maragall d'Arenys de Mar (secció veterans) va actuar a la seva vila

>L'Esbart Maragall de Barcelona va actuar a la Plaça Orfila de Barcelona

>Els Esbarts Joventut Nostra i Sant Jordi, ambdós de Barcelona, van actuar a la ballada de Gitanes de Rubí

Dies 2 i 3

>L'Esbart Reis de Mallorca de Perpinyà va actuar al festival de Romans sur Isère a França

Dia 8

>L'Esbart Reis de Mallorca va actuar Sant Cebrià de Rosselló

Dia 9

>L'Esbart Dansaires d'Iluro de Mataró van actuar a la seva ciutat

Dies 9 i 10

>Els Dansaire Catalans de Tuir van actuar a Saint Maxim a Provença (França)

Dia 12

>L'Esbart Reis de Mallorca va actuar a Canet de Rosselló

Dia 14

>Els dansaires Catalans de Tuir van actuar a Bolquera a l'Alta Cerdanya

Dia 15

L'Esbart Joaquim Ruyra de Blanes va actuar a la seva vila

Dia 16

>L'Esbart Reis de Mallorca va actuar a Cervera de la Marenda

>L'Esbart Dansaire Calafell va actuar a la seva vila

Dia 17

>A Castellterçol en l'homenatge a l'Enriqueta i en Jaume també hi va participar l'Esbart de l'Agrupació Folklòrica Igualadina

Dia 22

>L'Esbart Marboleny va actuar al Centre Cultural de Les Preses junt amb un grup del país basc

Dia 23

>L'Esbart Sta Anna de Les Escaldes va actuar per la festa major de la seva vila

>L'Esbart Maragall d'Arenys de Mar va actuar al seu local

>L'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona va actuar a Blanes

Dia 24

- >Homenatge Eduard Ventura a Blanes amb l'Esbart Foncoberta, de Banyoles; l'Esbart Marboleny, de Les Preses; l'Esbart Ciutat Comtal, de Barcelona; l'Esbart Manresà de Dansaires; l'Esbart Dansaire de Rubí; Grup La Corrada, de Falset i l'Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes
- >L'Esbart Sant Martí va actuar a Corbera de Llobregat

Dia 26

- >L'Esbart Joaquim Ruyra de Blanes va fer el Ball de Morratxes davant l'Ajuntament de Blanes

Dia 28

- >L'Esbart Vila del Vendrell va actuar a la seva vila per la festa Major

Dia 29

- >L'Esbart Vila del Vendrell va actuar a El Francès

Dia 30

- >Els Dansaires Catalans de Tuir van actuar al matí a les Cluses i a la tarda a Sallagosa
- >L'Esbart Maragall d'Arenys de Mar va actuar a Ca l'Alfaro a Llavaneres
- >L'Esbart Joaquim Ruyra de Blanes ha actuat al Castell de Montjuïc
- >Els Esbarts Joventut Nostra i Sant Jordi, ambdós de Barcelona van actuar a Canet de Mar

Dia 31

- >Els Dansaires Catalans de Tuir van actuar a la plaça República de la seva vila
- >L'Esbart Lleidatà de dansaires va actuar per la festa major de Fullella de Les Garrigues

DANSES POPULARS DEL MES

SEGONS EL CALENDARI DE DANSES TRADICIONALS CATALANES DE LLUÍS PUIG

Dia 1

- >Sant Feliu de Pallerols a la Garrotxa : Ball de cavallets
- >Sort al Pallars Sobirà : Ball dels rigodons
- >Torelló a l'Osona : Paga-li Joan
- >Oliana a l'Alt Urgell : Ball de cascavells

Dies 4, 5 i 15

Vilanova i la Geltrú al Garraf : Ball de cintes, cercolets, gitanes, panderos, pastorets...

Dia 7

- >Alinyà a l'Alt Urgell : Ball pla
- >Les Cabanyes a l'Alt Penedès : Ball de panderos

Dia 10

- >El Pinell de Brai a la Terra Alta : Cap de dansa

Dia 14

- >Castellciutat a l'Alt Urgell : la marsellana, ball de l'aigua-ros i l'esquerrana
- >El Pont de Suert a l'Alta Ribagorça : Ball pla
- >Esterri d'Àneu al Pallars Sobirà : Ball de guapos, ball pla, l'esquerrana i el corrido
- >Ogassa al Ripollès : Ball de la mare de Déu del Puig de França

Dia 15

- >Falset al Priorat : Ball de coques
- >Gòsol al Berguedà : Contrapàs de les coces
- >Moià al Bages : Ball del ciri, de veguers, contrapàs curt, gitanes, nans i garrofins
- >Paüls al Baix Ebre : Jota de Paüls
- >Sta. Maria de Corcó a l'Osona : jo te l'encendré
- >Sta Maria de Cornet al Bages : Ball de cascavells
- >Santa Pau a la Garrotxa : Ball dels pavordes i ball pla
- >Vallmoll a l'Alt Camp : El Patatuf
- >Vilaller a l'Alta Ribagorça : Ball del tatero
- >Malgrat de Mar al Maresme : Ball de Sant Joan i Sant Pau

Dia 16

- >Amer a la Selva : Sardana de l'Alcalde
- >Arenys de Mar al Maresme : La Dansa

Dies 18 i 19

- >Tarragona al Tarragonès : Balls de nans i de bastons

Dia 21

- >Gerri de la Sal al Pallars Sobirà : La Morisca
- >Borredà al Berguedà : Ball del racó, La dansa i ball de pabordesses
- >Sant Quintí de Mediona a l'Alt Penedès : Panderets, nans i bastons
- >Vilobí del Penedès a l'Alt Penedès : Ball de panderos
- >Gironella al Berguedà : Ball de l'almorratxa o de la Marquesa
- >Sant Privat d'en Bas a la Garrotxa : Ball de Sant Isidre

Dies 23 i 24

- >Sitges al Garraf : Ball de pastorets, panderetes, Moixiganga, bastons, gitanes, diables...

Dia 25

- >Taradell a l'Osona : Dansa de la llibertat i la Sardana d'en Toca-sons

Dia 28

- >Navàs al Bages : Ball de cascavells

Dies 27 i 28

- >L'Arboç al Baix Penedès : Bastons, nans i diables

Dia 28

- >Avinyonet del Penedès a l'Alt Penedès : Ball de picarols, ball del bastó i Cercolets
- >La Seu d'Urgell a l'Alt Urgell : Ball cerdà
- >Manresa al Bages : Balls de bastons i cavallets
- >Sant Feliu Sasserra al Bages : Treure ball

Dies 28 i 29

- >Castellterçol al Vallès Oriental : La dansa i el ball del ciri

Dia 29

- >Palau de Noguera al Pallars Jussà : El Contrapàs
- >Pineda de Mar al Maresme : Ball de l'almorratxa, ball pla, la bolangera, contrapàs...

Dia 30

- >Vilafranca del Penedès a l'Alt Penedès : Ball de pastorets, Moixiganga, ball de cotonines, panderos...

FEM RESSO...

ESPECTACLE DE DANSA TRADICIONAL CATALANA : QUÈ FAREM, QUÈ DIREM...?

Què farem, què direm...? és un espectacle de dansa tradicional catalana produït conjuntament per Ballets de Catalunya, Esbart Català de Dansaires i Esbart Sabadell Dansaire, i que es desenvolupa sota el *leit-motiv* d'aquestes paraules pronunciades per aquells éssers fantàstics, els minairons.

Dos personatges de l'imaginari tradicional català, la fada Flordeneu i el Comte Arnau, juguen el paper de nexa d'unió entre les danses que formen part del programa. Dos personatges que a través del *leit-motiv* esmentat volen fer reflexionar al públic sobre una sèrie de costums i valors que anem perdent; però no per reivindicar un passat millor, sinó per fer reviure les relacions entre persones o amb la natura, velles creences, tot allò que ens podia fer somniar o esgarriar. Perquè, què farem i què direm si oblidem les llegendes i les històries? Què farem i què direm si tots plegats no ajudem també a canviar les coses per fer un món millor? Què farem i què direm si no som conscients que no és la natura amb les seves muntanyes i mars els que ens separa sinó les fronteres imposades? Què farem i què direm si oblidem la nostra història amb les lluites i patiments viscuts? Què farem i què direm si oblidem que les nostres danses ens diuen com som i què sentim? Però per sobre de tot, què farem i què direm si no podem llegar tota aquesta cultura forjada amb els anys i tots els coneixements a qui ens ve al darrera?

Finalment en el *Què farem, què direm...?* també hi ha implícit un homenatge a grans homes de lletres del nostre país: Verdaguer, Maragall, Sagarra... un homenatge que es tradueix en algunes referències literals, transcrivint petits fragments d'algunes obres seves. Per a la realització d'aquest espectacle han unit esforços tres dels esbarts que amb més rigor històric treballen la dansa tradicional catalana, de manera que els respectius cossos de dansa han treballat com un de sol. Aquest és el motiu que per a cada ball veurem sobre l'escenari, ballant junts, a dansaires dels tres esbarts.

El mateix ha passat amb la part musical. Els tres grups musicals que habitualment acompanyen els esbarts també han treballat com un de sol creant un únic conjunt que, per cada música, posarà a disposició del ball els músics i els instruments més adients en unes instrumentacions que han estat elaborades expressament per ser interpretades en aquest espectacle.

Què farem, què direm...? s'estrenarà al Teatre Municipal La Faràndula de Sabadell el proper dia 10 de setembre de 2011 a 2/4 de 10 del vespre i interpretat conjuntament per Ballets de Catalunya, l'Esbart Català de Dansaires i l'Esbart Sabadell Dansaires juntament amb els respectius grups de música, De soca-rel, El Grupet i La Corrandà.

COL·LABORACIONS

LA CORBATA ¿ÉS AIXÍ COM JO HO VEIG ?

Aquesta vegada ja m'excusareu que no parli de dansa ni de cultura. O potser sí, que parlaré d'algun tipus de cultura? No estic segur si val gaire la pena parlar-ne, però ho provaré, perquè el tema crec que és d'actualitat i possiblement pugui interessar a algú. Algunes actituds darrerament sembla que han fet caure la corbata en una mena de descrèdit considerable. Un rebuig que no sé dir si és espontani o dirigit, però que en qualsevol cas ha esdevingut quasi insultant, i tinc la sensació que la corbata no s'ho mereix.

Me n'hauré d'anar fins la meua època de picapedrer, al poble, d'això ja fa uns quants anys, quan anàvem a la pedrera, que tenia una sana enveja dels joves de la nostra edat que per ser més bons estudiants que jo, o per haver tingut més possibilitats, que tot s'ha de dir, podien treballar en oficines de la banca o en empreses, o exercien de corredors de comerç, entre altres dedicacions que podríem considerar distingides, i exhibien amb tots els mereixements l'honor d'emprar la corbata diàriament, mentre nosaltres teníem la impressió de ser una mena de descamisats. D'aquí segurament va venir el nostre urc a poder-los emular; d'allí va sortir el nostre afany de superació i ens vam dedicar a estudiar, a l'escola nocturna i per correu, allò que no havíem pogut o sabut estudiar quan n'era l'hora. Portar corbata, aleshores, era un signe de distinció, i nosaltres només podíem portar corbata els diumenges i festes de guardar.

Després, molt més ençà, han vingut les noves modes, que no sé d'on hauran sortit, d'anar amb el coll espitregat, exhibint els quatre pels indiscrets de la pitrera que pugnen per a sortir a la fresca per sota la barbeta: d'això ara en diuen ara: "sin corbatisme". Fins i tot l'expressió resulta desafortunada.

Però potser sí que sé d'on ha sortit aquesta moda estrafolària, que més que moda sembla que és una reacció inadequada. I jo diria que en són responsables alguns manaires d'una mena de moviment obrer malentès, sindicalistes per a mi equivocats en aquest aspecte concret, simplement per anar contra la corbata pel que significava de distinció social, que ells confonen amb la burgesia, quan el més lògic i proporcionat ha estat incorporar-la a la vestimenta masculina, essencialment a mesura que s'anaven guanyant espais de benestar per la societat obrera. La lluita obrera era per a prosperar, no per a desprestigiar la corbata. La lluita obrera també era per a vestir bé. Al meu parer portar corbata volia dir haver recuperat un graó molt important en l'escalafó social, i volia dir que els treballadors, els obrers, si us cau millor, havien guanyat una batalla a una determinada discriminació social. En certa manera volia ser, salvant totes les distàncies, és clar, com quan el poble va aconseguir abolir el dret de cuixa. Poder portar corbata, si s'esqueia, en acabar la jornada laboral, en el nostre cas i en aquells temps, després d'haver arribat a casa i haver-se arreglat per a sortir al carrer, volia dir seguir essent un treballador, i tant!, i amb tot l'honor i tota la significació de la paraula, però volia dir, també, haver aconseguit escurçar algunes distàncies. Portar corbata hauria de ser considerat tan normal com poder calçar sabates o botes, que la gent gran recordem que no les podien calçar habitualment i havíem d'anar amb avarques de goma de pneumàtic o espadenyes, fins que esdevenien autèntics parracs. I la sabata no ha estat pas vilipendiada ni rebutjada. Ni anar descalç ha acabat essent una moda. Que sapiguem!

Òbviament un mecànic, poso per cas, un paleta, un fuster o un marbrista, entre molt altres oficis, no cal que es posin corbata per a treballar, però sí que la poden emprar, amb tots els honors, quan s'arreglin o per a assistir a actes d'una certa solemnitat formal, i els oficinistes, els metges, els arquitectes, els periodistes..., i els sindicalistes professionals, que n'hi ha, els presentadors de la televisió, i l'haurien de portar posada els que hi surten en els debats, i un llarguíssim etcètera, i alguns treballadors, majorment ara que l'aire condicionat apaivaga la calor de l'estiu als despatxos, de manera que a parer nostre no es justifica aquest malaguanyat escrúpol a emprar aquesta petita peça de vestir.

Finalment, no portar corbata com una actitud de protesta no vol dir res, potser és més aviat una actitud mesquina i simplement significa haver tret una altra possibilitat de treball a unes quantes persones que s'hi dedicaven i s'hi podien guanyar la vida, i ja anem prou curts de llocs de treball darrerament per a anar-ne eliminant alguns més.

I hom diria que ha passat ben a l'inrevés del que es pretenia amb aquesta pretesa acció de rebuig o protesta, ha passat que actualment les anomenades classes benestants, l'anomenada burgesia i la gent de llinatge, a més dels funcionaris, polítics i intel·lectuals, sense cap mena d'escrúpol han acabat imitant la classe obrera i es presenten simplement sense corbata fins i tot en alguns actes que es poden considerar distingits, o solemnes, en els quals la més elemental discreció aconsellaria vestir la corbata. Què hi farem, abans els treballadors volien imitar els burgesos, avui són els burgesos que s'han disfressat de treballadors.

Dit això i per acabar, també he d'admetre que cal respectar el dret fonamental a vestir com et plagui, però sempre amb una certa exigència de l'oportunitat.

Ricard Jové i Hortonedà.-

En el nostre país, de tota la vida hi ha hagut necessitat o tendència a crear entitats i associacions de tota mena i per conseqüència es va inventar, o es va abraçar cordialment l'associacionisme. Sinó abans i tot, aquests objectius es perseguïen ja en temps de l'admirat Anselm Clavé, aquella mena de visionari conseqüent, que amb la seva proposta coral, expliquen que va saber treure els homes de les tavernes i portar-los a una determinada cultura musical i unir-los en propostes d'alt contingut cívic. Jo no sé si hores d'ara li hem sabut agrair prou la seva iniciativa cultural i social, malgrat els monuments que s'han erigit, dedicats a conservar la seva memòria. Valgui, doncs, aquest escrit per a fer-li el meu particular homenatge.

En el nostre cas, confederar entenem que vol dir unir-se a una afinitat superior, més capaç, més sòlida, amb uns objectius similars i amb finalitats diverses però més àmplies, i per tant més ambicioses. Sobre això en Juli Sanclimens i Genescà ja deia, l'any 1978, que el moviment folklòric "estava perdent aquell caràcter incisiu de lluita, però que malgrat l'obertura política [o per això, dic jo] (...) el nostre moviment només es podrà salvar si tots aquells que el cultivem ens sabem unir a temps i treballem per a unir-hi vivament el poble." Unir, una proposta important; són paraules lúcides, les d'en Juli, que ens haurien de fer reflexionar a tots si és que creiem vivament en allò que estem intentant fer des d'associacions, diguem heterogènies i/o fraccions d'un tot necessari. Unir els col·lectius, atreure-hi el poble. Sembla que hi ha interès en aquest tipus de projecte, però cal que siguem valents i generosos, i hauríem procurar que només hi hagi una sola entitat al capdamunt, ferma en la intenció i amb les idees clares, que ens hi inclogui a tots, perquè ni que hi hagi bones intencions, tot el que sigui dividir o començar dividits en l'esforç sempre resultarà discordant, per no dir eixorc. I seguint el pensament d'en Juli també haurem d'admetre que per sobre de tot avui per avui encara no podem perdre aquell caràcter incisiu de lluita i d'identitat que ens cal en les nostres accions, ja veiem com s'estan posant les coses actualment.

Bé, feta, o introduïda, aquesta falca necessària, creiem que cal acceptar que alguns intents són realment atractius, però acaben resultant dispersors, per això caldria posar més la intenció en fer prevaldre els interessos culturals i nacionals i no crear duplicitats. Tot admetent que les actuacions properes hagin de partir necessàriament de petits nuclis identitaris (grup, colla, esbart...), que al seu torn es van associant per afinitats a agrupacions majors de la mateixa corda, són aquestes les que a ser possible s'haurien d'incardinar, o unir, a una institució encara més superior (diguem-li, doncs, confederació, o com calgui), si volem anar teixint un gran conglomerat, tenir èxit en la nostra comesa i aconseguir assolir alguns objectius molt més ambiciosos. Si realment pretenem això, que no ho dubto, hauríem de saber actuar a partir dels lògics interessos particulars, i supeditar-los a uns altres de diversos amb afinitats més àmplies, però amb continguts culturalment i nacionalment semblants, mancomunant-nos i posant-nos tots a empènyer, o a estirar, en una mateixa direcció. I cal constatar que igualment com hi ha hagut aquest urc d'interessar la societat civil en temes o propostes culturals d'ampli abast per a conformar esbarts, colles, corals i un etcètera tan llarg com calgui per a poder-hi incloure tothom, algunes iniciatives potser amb expressions minoritàries, però per petites que siguin mereixedores de prestar-hi la nostra atenció, perquè no es perdin en l'intent, també cal admetre que potser no hem sabut mai confederar les federacions o les associacions que a l'impuls d'aquells grups han nascut i es dediquen a aquest menester tan necessari. Vull dir que em sembla que costa molt que arribi aquell moviment associatiu més ampli, més ferm i més compacte. O potser hauria de dir consolidar-lo. Aquest aspecte de l'associacionisme, és una idea acceptada per tothom però que no sembla que tothom l'acaba d'entendre amb idèntics objectius culturals i nacionals, insistim-hi, per això seria interessant educar i conduir la gent vers unitats o col·lectius superiors. I juntament amb aquest propòsit inqüestionable, també seria molt convenient d'aconseguir crear delegacions comarcals àmplies en la representació popular arreu del país que donessin suport i caliu al nucli principal. En aquest sentit, si ens sabéssim unir en amplis col·lectius estalviaríem en personal de suport, en personal directiu i administratiu, que no n'anem gaire sobrats, i economitzaríem en lloguers i despeses diverses, que també és molt important, tot i que cadascú podria, hauria de continuar gaudint de la seva identitat irrenunciable com a federació o agrupació a dintre de l'ampli col·lectiu. Potser és una barrina meva; potser sí. Què voleu que us digui, fa temps que ho penso. Tampoc no és una obsessió, eh!, però ho tinc molt present. Ja excusareu, doncs, la meva insistència, però hi ha coses que s'han de dir i que cal exposar-les amb reiteració si un hi creu, perquè vagin calant.

Ricard Jové i Hortonedà

Barcelona, a 10 de juliol de 2011.

NOTÍCIES DIVERSES

CANVIS DE CONTACTES

L'Esbart Dansaire d'Andorra la Vella té nous contactes.

Ara és Centre Cultural La Llacuna 2n pis

Nou telèfon : 376 87 49 83

E-mail : admin.participacio@comuandorra.ad

HOMENATGE A EDUARD VENTURA A BLANES

L'Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes, ha organitzat un homenatge a Eduard Ventura, que n'era el director artístic quan va morir, amb la participació dels esbarts als quals havia estat vinculat. Va ser el diumenge 24 de juliol, a les 23.15 h, a la Plaça dels Dies Feiners, i han col·laborat l'Esbart Fontcoberta, de Banyoles; l'Esbart Marboleny, de Les Preses; l'Esbart Ciutat Comtal, de Barcelona; l'Esbart Manresà de Dansaires; l'Esbart Dansaire de Rubí; Grup La Corrandà, de Falset i l'Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes.

ÉS DANSA, FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA I DANSA

Del 23 al 28 d'agost es celebrarà a Les Preses (Garrotxa) el Festival Internacional de Música i Dansa ÉSDANSA 2011.

Informació a info@esdansa.cat i tel. 972 693 485 i www.facebook.com/esdansa

Programació a www.esdansa.cat

24È APLEC A LA CIUTAT FRANCESA DE GRENOBLE

Els dies 4, 5 i 6 d'agost es celebrarà la 24ena edició de l'Aplec Internacional de la Sardana i Mostra de Grups Folklorics al Parc Paul Mistral de la ciutat francesa de Grenoble. Entre molts altres i diversos grups hi participaran l'Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes i el grup La Jota a la Plaça, de les Terres de l'Ebre, i les cobles La Bisbal Jove, de la Bisbal d'Empordà i la Cobla La Principal de la Festa, de Barcelona. El dissabte 30 de juliol es podrà gaudir d'un tastet de l'Aplec al Castell de Montjuïc. La festa serà a partir de les 18 h al pati d'armes del Castell, amb la participació dels grups de l'Aplec i d'altres colles convidades.

Informació : www.adifolk.org

D'INTERÈS

HONOR ALS ESBARTS – JOSEP GIFREU

El moviment dels esbarts dansaires a Catalunya és ben viu, amb més de 150 esbarts actius. L'accés a les noves tecnologies d'Internet els atorga visibilitat i facilitat de comunicació.

Què deu tenir la dansa que et fa vibrar les fibres més íntimes del cos, del cor i de l'esperit? Ho estava jo rumiant el segon diumenge de juliol mentre gaudia en el marc incomparable de vall de Núria d'una petita meravella escènica, coreogràfica i musical. Era un aplec de dansa popular anomenat II VallDansa, ideat i organitzat per l'esbart Eudald Coma de Ribes de Freser. Qui diu que la dansa popular és una activitat cultural menor? L'estiu és temps propici per al ball i la dansa. Les festes majors i totes les altres festes que s'inventen pobles, barris i carrers d'arreu de Catalunya per celebrar la vida, l'amistat i l'esclat de la natura, busquen en la dansa i la música aquell plaer dionisiac que durant l'any sol estar vedat. Però, mentre veia evolucionar per l'escenari de Núria la trentena de danses d'esbarts catalans i d'agrupacions d'Anglaterra, d'Euskadi o de Cantàbria, la majoria acompanyats dels propis conjunts musicals i corals, abillats i abillades amb multicolor vestuari de disseny, em deia que allò era una altra

cosa. Les festes d'estiu poden ser una bona ocasió per lluir els colors, les músiques i els passos de dansa dels balls tradicionals catalans. Ara bé, l'espectacle que jo tenia al davant i els festivals de dansa popular que puguem imaginar són una cosa ben diferent dels balls de les festes. Darrere la precisió i la bellesa de la ballada d'una bolangera, d'un ball cerdà o una jota hi ha un llarg progrés d'aprenentatge i d'esforç de voluntaris i voluntàries, petits i grans, que durant l'any assagen en els locals del esbarts. I darrere aquestes expressions artístiques s'oculta la labor callada dels organitzadors i dels coreògrafs de cada esbart. I darrere de tots ells hi ha una història de més de cent anys que començà el 1902 amb la creació de l'Esbart Dansaire de Vic. Ells van tenir el mèrit de donar un nom i un objectiu al nou moviment dels grups dansaires (el nom provenia de l'Esbart Literari, creat un any abans per Jacint Verdaguer). L'objectiu buscat era la representació escènica de les danses que es ballaven pels pobles. Des de llavors, el moviment de recuperació i de representació de les danses tradicionals catalanes ha contribuït a donar cos i identitat a la cultura popular catalana. I en ple franquisme, els esbarts recuperats gràcies a personalitats com la de Manuel Cubeles feien allò que el seu amic Josep Benet sintetitzà amb aquestes paraules: ja que no ens deixen parlar en català, ballarem en català. Avui, el moviment dels esbarts dansaires a Catalunya és ben viu, amb més de 150 esbarts actius, escampats arreu de la geografia. L'accés a les noves tecnologies d'Internet els atorga visibilitat i facilitat de comunicació entre esbarts i entre afeccionats. Els seus mèrits estan a l'altura de moltes altres manifestacions de la nostra cultura popular, els castellers, els gegants, els dracs, les corals... En just reconeixement dels seus mèrits històrics i culturals, l'entitat que els agrupa, l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, va obtenir el 2002 el Premi Nacional de Cultura Popular, i a l'Esbart Català de Dansaires, un dels pioners, fundat el 1908 a Barcelona per Rafel Tudó, li fou concedida el 2010 la Creu de Sant Jordi. Més enllà de la participació en festivals i d'exhibir les seves arts i habilitats, els esbarts promouen i vertebren accions de gran interès, tant a nivell social (cohesió, integració dels immigrants, transmissió generacional...) com artístic i patrimonial (labors de conservació, de recreació, de documentació, d'investigació, etcètera) En aquest sentit, és gràcies als treballs de recerca dels esbarts que s'han pogut documentar i recrear balls com les bolangeres, moltes de les jotes tarragonines, el ball de gitanes, el ball de bastons i tants altres. Sense la labor desinteressada de tanta gent que hi dedica hores i il·lusió, el folklore català no gaudiria avui de la riquesa de balls i danses que pot exhibir i que exhibeix arreu del món. Publicat a *El Punt Barcelona* 20-07-2011 Pàgina 15 i *El Punt Comarques Gironines* 20-07-2011 Pàgina 1. Foto Catalina Acelas

SABÍEU QUE ?

CRÒNICA DE L'ANTONI ARIAS

La música al igual que la dansa tenia moltes propietats màgiques. Ens explica Lucreci, poeta i filòsof llatí, la opinió dels grecs. Deien que la música, especialment la de flauta, curava el dolor, la ciàtica, la febre, la pesta, els accidents, la bogeria, la sordesa, l'embriaguesa i algunes ferides. (1)

Algunes d'aquestes creences han arribat fins als nostres dies. Els pastors dels Pirineus creien fins fa poc que, quan s'aparellaven els animals, si bufava el vent de llevant naixerien corders, i corderes si ho feien amb el vent venint de ponent. També creien que podien provocar l'aixecament d'aquests vents fent sonar determinades melodies amb el flabiol. D'aquesta manera incrementaven el naixement del bestiar del sexe que més els interessava!! Actualment encara hi ha qui cultiva determinades plantes segons si hi ha lluna plena o nova. És complicat, si no impossible, determinar on està el límit entre fe, màgia, realitat, física, astronomia...

Ell que si sembla una realitat indiscutible és la influència que té l'actitud personal i col·lectiva i la fe que tenim cadascú en els projectes que ens proposem. En d'altres articles parlàvem de les espolsades, dels cascavells, de danses màgiques, religioses, de collita, sembra, fertilitat, creixement. Podem recordar que a finals del segle XIX els camperols de Terrassa i Sant Cugat del Vallès opinaven que el soroll dels cascavells que els dansaires porten a les polaines influïa notablement en les collites. Per aquest motiu tenien gran interès que es ballés el ball de bastons i procuraven que els intèrprets portessin el màxim de cascavells.

Podem recordar també que alguns balladors opinen que cal portar un nombre fix de cascavells, el qual sol oscil·lar entre els seixanta i els vuitanta. Els bruixots i els espantamalalties d'alguns pobles africans actuals, que són els que fan la tasca de metge, encara van carregats de cascavells. Tot plegat pot semblar complicat i confús, a part de antiquat i fora de context actualment. Però si ens ho mirem amb deteniment hi podrem trobar algun sentit. Hem parlat d'espolsades, de picarols, esquellots, de balls de bastons, de màgia, astronomia, fe, símbols... i tot plegat va a parar al mateix camí. Actituds, maneres de fer, comunicació, llenguatge... allò que sovint ha sorgit en el nostre petit món i que crea no pas poca polèmica: el llenguatge de la dansa i per extensió el llenguatge de la vida. Quantes vegades no hem comprovat que l'actitud positiva davant d'una malaltia aconsegueix resultats inesperats. Quantes vegades no hem comprovat que actituds positives tenen la força i el poder de canviar aspectes socials, col·lectius, que d'altra forma són inviables. I és que les actituds pertanyen al món anímic, allò que pertany a l'ànima, allò subconscient de poder desconegut però sovint esfereïdor. I no és màgia això? Segurament és important, jo diria que molt important, el fet de conèixer les llegendes, els contes, la història, la tradició, a l'hora de ballar qualsevol dansa. Entrats definitivament al segle XXI, a l'era de la informàtica, de les xarxes socials, de la digitalització, de la música minimalista, de la dansa contemporània..., encara cal ballar una espolsada, un punt de ball pla, una bolangera o un ball de cascavells. I cal ballar-lo amb la intel·ligència oberta de bat a bat però encara més amb l'ànima oberta. Si som capaços d'emocionar-nos, de sentir, de plorar, i de riure mentre ballem, el nostre llenguatge serà clar i poderós. I serem capaços de comunicar, emocionar i fer participar a tothom de la nostra màgia. Aquesta màgia ancestral que ens entestem a enterrar-la en el món de la mentida i la fe malentesa, però que se'ns descobreix com ben actual i imprescindible...

(1) DANSES DE LA TERRA Joan Amades Volum 1 ISBN 84-89936-13-7

LA CRÓNICA DE L'ANDREU

INVISIBLES ?

Hi ha un tal Jordi Bucay (escriptor i psicòleg argentí) que en un dels seus llibres comenta que les persones, en fer-nos grans no solament envellim sinó que ens fem "invisibles". El que subscriu en pot donar fe, perquè -amb la meua admiració per la gent jove- he pogut constatar com a vegades gent coneguda ens passa per davant i no veu un matrimoni com la meua dona i jo, que ocupem volum. No veuen res! No sempre, però molt sovint.

En altres ocasions i per testimonis d'altres persones, ens comenten que són en un lloc asseguts i en entrar els joves, ni els veuen

perquè no els miren ni els saluden. Ho he comentat amb un psicòleg i l'hi dona poca importància. Diu que com diuen els castellans "gente con gente". Jo hi afegiria que els joves "van a la seva", molt bé, però obliden que hi ha unes normes mínimes de convivència i d'educació. Ho he comentat amb els meus fills i hem donen la raó. Ells van a la seva, no hi ha pas cap ànim de despreci. Jo segueixo creient que en Bucay té raó i ens tornem invisibles, com més grans, més. **A la foto hi ha tres "granadets" president, sots-president i secretari del Consell Directiu de l'Agrupament d'Esbarts.** Hi falta la Mercè que és una preciosa àvia de la nostra quinta. Com que som gent bastant coneguda, que no "massa vistos" hi ha la possibilitat de que aquesta "invisibilitat" no fos tan important. Tenim una edat, de 70 per amunt, igual com altres membres col·laboradors de l'Agrupament, que ja són damunt dels 80: en Jové, en Bargalló, etc. De joves en tenim menys... . Aleshores aprofito aquestes ratlles, per a dir-los-hi que no tinguin por d'esdevenir col·laboradors de l'Agrupament. En tenim de mitja edat també, però i vosaltres els joves ? A quina edat un és jove ? Veniu-hi ! Els "Invisibles" tenim molt "bon rotllo" i poc mal us podem fer. Podeu aprendre de la nostra experiència a la vida i al món de les nostres danses i nosaltres de la vostra actualitat de gent jove i enfortir-nos o no, amb la vostra vitalitat. Ens calen les vostres idees i les vostres mans, ens cal assegurar un Consell Directiu que no sigui "invisible" I per damunt de tot i tal com diu l'amic Ricard Jové : a l'Agrupament "hi falten mans".

Andreu Garcia i Cartanyà.-

ENGRUNES DE CATALUNYA

ORIGEN DELS MOSSOS D'ESQUADRA

De gent desaprensiva sempre n'hi ha haguda, però a la segona meitat del segle XVII, quan les guerres i els disturbis havien trasbalsat Catalunya, abundaven tant aquesta mena de persones que, fins els boscos i els camins, n'anaven plens.

Aquell llarg període d'inseguretat fou molt propici per a la vida dels bandolers que s'havien escampat per tot arreu; es movien tan lliurament que tot seguit eren a un poble com a un altre, barrejant-se amb els guerrers per la cobejança del botí. Es barrejaven entremig del veïnat, de dia o a la nit, sense cap mena de mirament. Així és com les famílies esdevenien víctimes de tota mena de malvestats, tant en les persones com en les hisendes.

Tot això feu sentir la necessitat de crear una força armada capaç de desbaratar tots els plans d'aquella gent i, àdhuc, de fer-la desaparèixer. Però els temps eren calamitosos: el país estava empobrit i era difícil de recollir els cabals suficients per sostenir una força pública.

Fou aleshores que Pere Antoni Veciana, batlle de la ciutat de Valls, fundà a l'any 1690, un cos armat, sostingut amb cabals propis, raó per la qual els individus que el formaven foren anomenats "mossos de can Veciana o del batlle de Valls".

Segons està documentat, aquest esbart de minyons coratjosos, es reduïen a vint-i-cinc de bon principi; eren escollits entre els més cepats, valerosos i ben vistos de Valls i els encontorns. Comandats pel seu fundador, ben aviat es feren notar per l'activitat i l'encert en la persecució dels malfactors i bandolers, objecte únic i exclusiu de la seva fundació.

Més tard, a l'any 1705, l'entusiasta fundador de l'esmentada força la va augmentar fins a quaranta individus i, després, fins a cinquanta; sempre remunerats amb cabals propis, malgrat que per sostenir-los tingués la necessitat de reduir el seu patrimoni.

Aleshores, el poble de Valls i els de la rodalia oferiren, espontàniament, llur cooperació per tal de sostenir l'armament i alleujar la casa Veciana del sacrifici econòmic que realitzava.

El nombre de bandolers, que amb tant d'urc envaïen els vilatges amb la seguretat del triomf i del botí, disminuï un bon xic des que els mossos de can Veciana els hi plantaren cara.

El fundador d'aquesta institució per a la seguretat pública, quasi sempre dirigia personalment les atrevides operacions dels seus subordinats i, constantment, l'èxit responia al cúmul d'assenyades qualitats del cap i del seus subalterns. Les comarques veïnes de Valls reconegueren el gran bé que rebien de la institució. El nom de Mossos de Valls o d'en Veciana es féu popular per tot el Camp de Tarragona i altres comarques.

Acabades les guerres, els bandolers que fins aleshores havien estat entretinguts cercant el botí per les ciutats, s'escamparen pels llogarrets. La justícia d'aquests petits pobles es considerava impotent per oposar resistència als bandolers; per aquest motiu, els vilatans es veïen obligats a transigir mitjançant tributs que es feien efectius en diades convingudes. Encara més, no solament es veïen compromesos a guardar el secret d'aquestes extorsions, sinó que, a més a més, havien de proporcionar estatge als bandolers i, fins i tot, facilitar-los-hi la fugida en cas de perill.

Com és natural, tot aquest cúmul de circumstàncies cridà l'atenció de les autoritats i, àdhuc, del mateix rei, el qual, amb data de vint-i-u d'abril de l'any 1719, promulgava una ordre per a la creació d'una companyia de fusellers, amb el nom d'"Esquadres de Catalunya", destinada a l'extermini de bandolers i malfactors. Aquella reial ordre disposava que, per a l'organització dels fusellers de les Esquadres, es seguís la norma en què estava reglamentada la força del batlle de Valls, a qui es confià, de primer antuvi, el comandament d'una companyia i, més tard, el de tota la força.

A partir d'aquí, va quedar establert i organitzat definitivament el cos de Mossos d'Esquadra, abastant progressivament la seva actuació per tot Catalunya. Foren abolits el 1868 i restablerts el 1876. Durant els anys de la segona república estigueren sempre al costat de la Generalitat, motiu pel qual la dictadura franquista els va abolir altre cop el 1939.

Posteriorment, amb el retorn de la democràcia i la Generalitat de Catalunya, els Mossos foren reconvertits en una policia de naturalesa civil, que s'ha anat ampliant fins a esdevenir la policia integral de Catalunya.

La història dels Mossos d'Esquadra de Catalunya ha fet merèixer a "aquest esbart de minyons coratjosos, escollits entre els més cepats, valerosos i ben vistos" l'orgull de formar part d'aquest cos tan brillant i honrat com es pugui desitjar.

Jordi Núñez i Pallarola.-

VOLVES MUSICALS

L'ANECDOTARI MUSICAL D'EN JORDI NÚÑEZ I PALLAROLA

Camile Saint-Saëns

Incapaç de resistir per més temps l'assetjament d'una dama de la bona societat, Saint-Saëns va accedir a escoltar-la a cantar.

-Oh, maître! - va dir la senyora, amb afectada timidesa - estic espantada, terriblement espantada!

- Bé - va rondinar el compositor – i com creu vostè que estaré jo?

Georg Friedrich Händel

Durant els assajos de la seva òpera Flavio, Händel va entrar en conflicte amb un cantant anglès anomenat Gordon.

- No puc cantar així – va protestar el jove – si no em segueix millor, saltaré al fossat dels músics i faré a trossos el seu clavicèmbal...

- Endavant, endavant, – va replicar Händel - però li prego que m'avisi quan es disposi a fer-ho. Vull anunciar-ho. Perquè estic segur, senyor Gordon, que vindrà molta més gent per veure'l a vostè saltar al fossat que la que vindria per escoltar-lo cantar.

Maurice Ravel

Ravel s'enfadava molt quan el “tempo”, ja de si bastant lent, de la seva Pavana para una infanta difunta, era encara més “relentado” per algun pianista negligent.

- Déu meu! Déu meu! - es queixava una vegada, dirigint-se a una jove que tocava l'obra per a ell - el que jo vaig escriure és una Pavana para una infanta difunta... però el que vostè toca és una Pavana difunta para una infanta!

Louis Spohr

Un jove compositor va mostrar a Spohr algunes de les seves obres.

- Hi ha en elles moltes coses bones - va dir el mestre – i moltes que són noves.

- Oh, de veritat? - va dir el jove, content a desdir.

- Sí - va continuar Spohr - la llàstima és que tot allò que és bo no sempre és nou i tot allò que és nou no sempre és bo...

Gioachino Rossini

Una cantant, extremadament grossa, va donar una audició per a Rossini.

- No, senyora meva - afirmà Rossini - com a cantant no té suficient qualitat. Però... perquè no fa de ballarina?

- Però, mestre - va protestar la senyora - que no ho veu...: estic grossa com un ós.

- Bé - va replicar Rossini - sempre hi ha una certa demanda d'ossos que sàpiguen ballar.

L'AGRUPAMENT D'ESBARTS DANCERS
agraeix la col·laboració de totes i tots
els que fan possible el
PUNT INFORMATIU

Per rebre el Punt Informatiu gratuïtament al teu correu electrònic,
cal subscriu-te enviant-nos un e-mail a : agrupament@agrupament.com

WWW.ESBARTS.CAT